

Коллекція документів громадян,
вивезених до французької Німеччини
та тих, що проживали на територіях
окупованих території Східної області
в період Великої Вітчизняної війни

Фонд №
Р-7615
Сумської області

ДЕРЖАРХІВ

ПАПКА ДЛЯ БУМАГ

Листів радянських громадян,
вивезених до французької Німеччини
(Щевт-Щер)

ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-7615
Опис № 7
Архівний № 80

Початок: 1942 р.
Закінчено: 1943 р.
На 13 арк.
63 документи

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Schewtshenko

Warga

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Došri den Mama Mama
i susterka Veronka i susterka
Marusa i ii dominka kamurka
i dedushka i babushka i tak
i ii moi ridnennki ch li
tam mihi ch mene vna
tam vas i nimu nikogo
i dnoe novae skuchao i ni
in nimomu domyaga ozvao
kot Odnoho slova skini

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту, уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Schewtshenko Petro

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ukraine

Dorf Nowa-Sitsek

Chotinaki

Sumskoi.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

[illegible]

Schewtchenko Wasie
Rittergut Hainichen
über Bad Lautsk
Land in Sachsen №44

20/ix-43P. Добрий день
ми гогори гугне Ам-
ма примили вглого
серия: дуги ми парки
за лежостранним з гар-
тимнозіям привіт!
Альона з твоєю вікни-
ку одержав 17.9.43P. Іка
писала була твоєю
10.8.43P за котру дугне
Слешо-
гарно

Nach Fliegerangriffen

keine Privatgespräche
am Fernsprecher, damit
luftschutzwichtige Gespräche
durchkommen!

Postkarte

An.
Romadentsewsky
2-ost Ukraine

Dorf Riski

Post Romny

Krs Summy

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

не знаєш мій благодарності; Альона позо-
вляю тебе з твоїм зарученим і жінкою
большим успіхом і щастям привіт твоїх дітей;
Альона знова живий і здоровий роблю на ста-
рому місці; одно тільки скучно де прозіно
мила твоя української природи мила твоя
річка уже 2 роки як я не купався так що суму
сповинаю, ну нікого все це змушує конститва
вона приїду додому тоді вийти по тарці і його
ворили об усіх нитишествах, а поки що шаста
загублене і твоя виста. ну нікого Альона
на цьому і кітато остатою жив здоров того;
тобі жінкою і промислу не забуває мене, не забу-
вай і відгукися, відгукися не мови хоч ти не
пару слов що жив здоров; то я знати му що
мій то верни що живий і буде на серці;
всімине, на цьому і кітатв згодя скорого
отвѣта з гарячим поцілуєм
В. Черненко
20. 9. 43.

Schwientochlowitz Oberschl.

Absender:

Postlager „Erika“

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Schewchenko 4245

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здравствуй дорожка
Вспомни Марсеюша.
Марсеюша от нас
прошло сколько месяцев
но мы и знаем где
мы оба. Мы не будем
фамило друг от друга
и не знаем кто как
называется. А теперь в Германии
город свинтохловитц
работают на одном из
заводов, работаем на
железнодорожном
со швейцарской фабрики

Postkarte

Украина, Сумская область
Муромовский р-н.
Мизоровский заен. дорж

село Тамаровка
Татаровка. Шевченко
Шевченко М. Я.
Маржа Закимовна.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Из города Серб. и сел из близкие сел.
Юнаковцы. Се заливт Варя Невз мол
тегит мара икере фомт нем зовр.
пелба и три раза приварис. к стелу
питиши привилла. Работа не огеи труд
нах по на фворе зимы мы почти зфес
не видели. зфес был етнийши мороз 18°
но и то зфиз не больше Дорогех естрица
тими мы тогда по гаси. питиши естри
фомт не вернуласе и што приши
фомт из войти из естфеи и змканысе
Маркуши а етний естрица за тобою и
фем и на все ффизаме в мед.
Маркуша представил привилт мети бол
и всем оставилим. Маркуша тими ево
жизн. а естфеи вт мед ичема.
Досвидиши Дорога естрица а змканы у Варя
и надели ковшоме много змканы
Досвидиши целую криво криво 16/4 13/4

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

Frau
Kjerfshenno
Vera

Schwientochlowitz Oberschl.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ostlager „Erika“

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Schewtchenko

Wiza.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

4878
Lager Ost

Rheydt

21/11-43р. Bonnenbroicherstr. 13

Здрастуйте дороше друзя тїя
мама валіска впервизе строка
я вам сообщу что я живу здоро
ва то и вам бажаю жить здоро
во я вам хочу описать все новос
ти які тільки ссть у нас у Берм
вине погода зараз уже дуже
тепло даже уводних платях
дуже тепло. Ну я живу очень
хорошо яки так дальше бу
ло жить то можно же.
мату
валіска Васильовна.

Ukraine
Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область і бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

M - Wilne

M - Wilne

Sumzkoj Kreis

Sumzka Gebit

M - Wilne

Deutsch u. auf der Linie schreiben | Пиши вразно і тільки на лініях | Пиши ясно і тільки на лініях |

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Schewtzer

W. Va.

**Lager Ost
Rheydt**

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Bonnenbroicherstr. 13

Absender:

Надатель:

Отправитель:

Зеленченко

Wita

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Lager

Ost

Rheydt

Postkarte

mit Antwort

Wi-In-Sad

Назvu области, повіту і уряду праці

писати латинскими буквами

Район, область и бюро труда

писать латинскими буквами

8.11.33. Волненбургск. 13.
Здравствуй дорогой подруга
Вся во первых строках моего
письма я сообщаю что я нева
здорова того и тебе бажаю
наилучших успехов твой
молоды жизни несть хороша
Вся яла тебя душе обнимаю
что я навс усіх девчонк обіжа
юсь что нету от вас ответа
и ты получаешь от мене
письма и ии ты можешь писа то

An, Кому

in:

куда:

куда:

Straße:

Булаця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Зеленченко Витя К.
Зеленченко Витя

M. Wilmi

M. - Вильми

Сумской р.и.

Сумской

Сумская.

не хочеш то я протиб'я дулаю каждої минути каже
сьогодні ~~був~~ я нагишу тобі цієї новості як тільки
єсть у нас у Германії хлеба косять обої рази
стіють Ленетого уся только одно плово то нещот-
тебя пісом дуся пиши на листе откриткаже отвести
тоя каждої минути межу от тебя пісом дуся ве-
тиб'я дусе нещотно раз. и переда усім девокам калки
и горяти поцелуемий привіт дусі м. Талі. мені Каті
мані Вері і усім хлопцям привіт дуся пиши які єсть
у вас на рідному краю новості ти ви посадили городи ти-
ти можеш вал неведно садити догадуєся сама дуся ти
мені сиєш каждого дня ти можеш ти на мені обігнєєся
што я тобі невислала фотографію закрили пісьмом
ходить Булю добр^ю хо^у у кін^ю гаріг изтоль^ю екучно
сучеє за своїм родном краєм і без^ю девох и мальків.
стем пока доведання остаєє нева ддорова того і тобі
бажаю целую тебе крепко межу ответа поскорей вераш.

Deutsch u. auf der Linie schreiben! Писати виразно і тільки на лінійках! Писати ясно и только на линейках!

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germany

An, Кому: Schewtschenko wro

Lager Ost

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Rheydt
Bornhofstr. 13.

Absender:

Selezetzerenko

Надавець:

Wika.

Отправитель:

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Lager Ost

Rheydt

8/12-43 p. Bonnenbroicherstr. 13

Здрастуй моя дорожва, а я
пудруга дуся я передаю свой пал-
кий привѣт. и впервиже стро-
кае моего письма я сообщают что
я жива и здорова тогой тоби
важело жить хорошо в своей
жизни. Дуся я напишю очень
обізнаюсь что нету ответа от
тебя може нехочуш писати
а може нету тибя на свете.
когда получу мое письмо

Postkarte

mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
через листинський букини
Рейн, область и бюро труда
писать латынскими буквами

Ap, Romy:

Besswetska Dupa M.

in:

куди:

куда:

Straße:

Булаця:

Улица:

Kreis:

Povir:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

M-Wilme

Сумской

Gebiet Сумской

то написавши мені відповідь, то я зможу знати, які новості
єсть на одному українському воєнному янкі.
Тільки єсть у нас у Германії новості, я маю такі новос-
ті погоди у нас теплія, як я тобі писав. Велюючих
открытках мені жити дуже дуже хороше і приємно.
Дуже добре, краще, ніж влітку. Як зимою, так і лі-
тньому культури косять, а як у нас на Україні з город-
ними культурами ти посадиш на городі, це єсть тині, ти
можеш там невидно ~~посадити~~ садити. Дуже пишав мені
показувати писемна на моєму открытках, то я тобі пишу
тобі кожного божего дня і ти мені пишеш кожного
дня, що гуляєш у тиїсті на Улиці. Дуже стелию ка-
досвідання, а також живу здорова, того й тобі бажаю
найкращого в твоїх успехах. Дуже передаю усім моїм
важким привіт. Дусі Галі, Мелі, Вері, Мані, Каті і усім
остальним. Вера Шевченко. Дуже цілую, кріпко неможливо.
Роз. хвсту відста нестерпенням дай поскорей відповідь.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Писати виразно і тільки на лінії! Писати ясно і тільки на лінії!

Отправитель:

Bonnenbroicherstr. 13

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Schewtschenko

Anna

Gemeinschaftslager Nord

Fellbach (Württ.)

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

4/III-43r.

Здрастуйте всі мої родичі:
Мішана, мама, братики Антон,
Валє, сестричка Тіма, невістка,
Мотє і тільма. Валє, Валє,
Катє. Здрастуйте всі мої
родичі, і здрастуйте всі сусіди
близькі і далекі. Передаю з вашої
всім свій щиро-сердечний
далеко-загадний привіт.
Крепко целую всіх родичів

Postkarte
mit Antwort

Zurück

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому:

Schewtschenko Jakim

in:

куди:
куда:

Straße:

Булаця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Rybal'ska z/управлє

Rybal'ska

Humen'skiy rayon

Львівська область

Україна.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Танаша, мамаша полюбила я в мене писемко за яке
дуже дякую що написав я вже але 2^{ге} полюбив дуже
малодарно. і писав вам карочного листи в надаліш
писати всі карочного живете то і ще писав карочного.
Танаша, мамаша. я пишу пока нічого не ападало не знаю
як буде мнє вряє скоро проходить Танаша, мамаша як
ви там убіраєте вряє ви скажу убірати його
прописати все які є новості і хто поїхав з дівчат, і ці є
з хар. обл. а знаших нечужі які приїхали 15/11-43. Прописати де жак
маша внос чи ні і як Антоша хор і полюбив я писемко ну не
але нікому написати те хор браті мерені написав а дуже щезав
то ви вважати карочного чи ні пишу не скандальте а нечужі дуже
мередую всім привіт і шийте поскорей отвіта мій маю
Улюблю крешко Танашу, мамашу братіків асір. всіх родичів привіт

Отправитель:

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

Ан, Кому:

Schewtschenko Anna

Gemeinschaftslager Nord
Seilbach (Württ.)

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Ausländerlager
Neubrandenburg
am Burgholz

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Ми поже всі наші дів-
чачі у місті, жев'єм на
старому місті, а дами
що Бог дасть. Бабушка
як наугіте откритику
миїм мей отвеш
протискуйте все про нас
А поже д. свідання, ми у
вам крепко праву руку і ці-
лою рад маю бабушка. Ваша
Внушечка Нюся. 15/8. чэр.

Ukraine
Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинскими буквами

An, Кому:

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Natalia Schenckoplas
st. Ssumy

Kostiukowka str. 62

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyra3но і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Лист пишено 15/8.43р. від вашої ізвeстної вугеньки
фосі. Здраствуйте моя дорога бабушка Наталіа Іванов!
Во першх з Вами сообщаю, що я по-я живу і здорова і
передаю з Вами свій далекий округливий привіт і же-
лаю вcього найкращого у Вашої життя. Бабушка з ої Вас
получила з оїк. за которі лютого раз благодарю. Бабушка
типер ви мені промишліть де находится моя мамочка,
сестричка Мона і всі оіакові родні. Промисліть же
Ваша життя. Бабушка з від свої сестриці Маруся
також получаю писма вона रहे в наша життя
її хорошо, вона від мене хотирисє кіом. Також
промишліть про маму як вона живуть передайте
їм від нас привіт і усім родственикам,
нехай не журяться. Мені по-я життя
хорошо тільки скучно без вас усіх.

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Anna Schewtschenko*
(6535)

**Ausländerlage,
Neubrandenburg
am Burgholz**

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Jahwtschenko

М. М. М. М. М.

Döbeln
Deutschland
Lager Fichte

Postkarte
mit Antwort

Назву бласти, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Назву області и бюро труда
писати латынскими буквами

An, Кому: *Schewtschenko Taraska*

*Вашим членом дороги 24/ч.
мій мама сестричка, братик
повідомляю вам що я жива
і здорова, а вам милаго
всього найкращого у вашій
невеселі мізні. Передаю я
вам свій скупий тижденьсер-
дечний привіт. Я повідомляю
вам що я погинула вами.*

Україна
Куди: *доц. Жаканівка*
куди: *Уродолюнський*
Straße: *Житська*
Вулиця: *Житська*
Улиця: *Житська*
Kreis: *Житська*
Повіт: *Житська*
Район: *Житська*
Dienstpost-
amt oder *Житська*
Gebiet: *Житська*
Область: *Житська*
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

дві открытки і дуже дякую що ви не забуваєте мене
а я про вас не забуду ніколи. Всього ви мені скаже-
ся, за що я від вас получила дві открытки, чи
у вас там здоров'я нема, чи не хочете писати та
що, бо всі дівчата получают а я не получаю. Я
роблю на шарову миску, за мене не журіться,
дивіться за собою, беріть свого здоров'я, бо нічого
не поможе. Пишіть які у вас новини, що у вас
є, чи добрий урожай на хліб і на овочі, чи дуже
дома, пишіть хто поїхав у Тернопіль. Пишіть як
ваше здоров'я, чи в дома все благополучно, чи ідуть
дівці, бо тут ідуть і це дуже гасно, пишіть чи у вас
в неділю вихідний чи не, бо в неділю не роблять. Як кіо
буде їсти сюди, то дайте мій адрес, бо тут ходят листи
досвідання, цілую вас і маю світла без терпіння
ваша дога Таля.

Absender: *Schewtschenko Pawaska*
Надавець: *dorf Lahaniwka*
Отправитель: *к-с Гуродолынский Gebiet Sumyska*

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Кому: *Schewtschenko*
Glanna

Ort:
Lager
Firma
Stempel

Döbeln
Deutschland
Lager Fichte

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Вітх Анна
Семеновича

Postkarte

mit Antwort

Friedrichshafen a. B.

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Lager "Don"

Deutschland

Назву області, повіту і уряду праці

писати латинськими буквами

Район, область и бюро труда

писать латинскими буквами

An, Кому:

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Здравствуйте дорогі
мої родні дід і бабу
тетя Полі браточки
миша Тіомі і сестричка
Вера в перших стро-
ках моєго писемка я
вам пишу що я живу
здорово того ж і ви
здорові в вашій дома-
тній родині таті і
дідусю найкращий мій
капішо працюю

Сарафанову Івану

Україна

С. Антики.

Путівський

Сумська

Ukraine

на кухне харчи мне парочке и вволю
одежды и обуви хватает купила я здеш-
себе туфли 2 рубашки 2 платья и еще
кое что общими все карамом только
я очень скучаю вы сами знаете что то есть
зов я не виднась с вами ох как хочется пови-
даться. ^{вас} тетя и дядя я вас люблю и очень
даже прошу вышлите мне пожелания
с вас казнь току хотя я буду смотреть на
вас и мне будет веселей а скажите нашим
пушкай оне вышлют тоже. тетя пишите как вы
не здоровы и моих родных и всех остальных
и как вы чувствуете какие новости вы все узнаете
общими все ну пока все. С теплым свиданием при-
давайте привет маме папе брату сестрам и
детям нашим и всем остальным родственникам

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Украина

Обл. Сиротская

р-н. Путиловский С. Антаны
Сарафанов Ив. Яковл.

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Deutschland

An, Кому:

№17 Анга
Schewtschenko

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Friedrichshafen a. B.

Lager „Don“

Deutschland

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Dueja
Schewtschenko

Gemeinschaftslager

„Agusta“
Suhl

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Schleusingerstr. 49

13 / 87-432.

нукерно писмо ти вийши
дошки душі доброго
здоров'я над дорогою
мама і сестричка
Бог і прихильник турні
я вам передаю світ
далекий і добродушний
скупий привіт і
передавати дідусі і їй

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Katja Schewtschenko

in:

куди:

куда:

назва:

район:

улиця:

Kreis:

Powiat:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ukraine

Derkatschiwka

Nydukeilowski

Лумба

діткам поможіть охочому привітати і
передати всім родичам і сусідам мамину
і вашу сповідальну що і пока мені і здорову
мені і посприятиме як ви вже знаєте
і вас мамину думку просять щоб ви про
мене не забували і не забували за мною
і мамину висловлює вам настанову дитя
і ви просите за рідні так не забудьте про і
у друзів отримати призначення і багато
моями предметами збудувати мою встановити
мене що у вас де єсть дочка мені ви не
маєте що мене неона дитя, пока все що потім
ваша маминка а мені досвідати і мені вашу
праву знову дитя і чорт без цього рід.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Katja Schewtschenko
Львівська область Kreis
Мудрухейловський село
Львівська область

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germany

An, Кому:

Dusja
Schewtschenko.

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Gemeinschaftslager

„Agusta“

Suhl

Schleusingerstr. 49

Dusja Schewtschenko

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Gemeinschaftslager

"Agusta"
S u h l

Schleusingerstr. 49

13/51-432.

пущено писмо от ізвѣсної
твоєї подруги душі
воєвничої сиріткої
маті ~~твоя~~ і
мої сім'ї передають
свій дружбачий і довірливий
схвально привіт і
передаю твої мамині
і всі і мої всі сім'ї

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинськими буквами

Ан, Кому:

in:

КУДИ:

куда:

Strasse:

1911

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpост-

Dienstpost
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Tani Kanivex

Ukraine

Derkatschinka

Hydrykei lowzkij

st- Jungka

передой по нидерланду привезти. Тимом ти
мене просили щоб я написала про свою
жизнь і роботу пока нічого робило на фабриці
робота легка ходити пока своєму не
давали одену унію зрази грошей і
получало у місяці 30 марок у мене в 100 марк
ну за ісе. Тимоме нічого купити оце така
своя жиста а додому привіду як війна почнеться
Тимом і із кастрию мануфактурного підприємства
і Тимом поновленням і марку нам писала
нісима а січас не пишу незважаючи
були поновленням і тимом а нам те ж
а молоді і жиста привіду із думки хомію
цудом ти укараїни свій із задоволенням досвід.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Мокрина
Тамар Кашинер Іванівна
Облест Мудрунєйвський та
село Деркашівка

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Кому:

Dusja
Schewtschenko

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Gemeinschaftslager

„Agusta“

Suhl

Schleusingerstr. 49

Absender:

Priska Schefftschenko

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

bei Frau Rieß, born

post Guntheren, Samland

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

ку а бу і здуири ниско думи
му ма Panama можи думи
на часто і де ацим часто
гумит ма ве могу му ри
чого а мидури бовес ажу
равн можа літаром багато
ну пока і дослідати я пора
уже агами спати оу
уже 10 часов спати коу
а вашу фто карточку по
лучила дяку а вам дяку
і можи вам вишло як
змиуся цюний умми
к бата. пидаю а ва че
то аргетний нисемкий
пог дот і цюно мичотмо
а де і пидавати адеми
кото миду трета как о со соби лето

Postkarte

KRIEGSSTILLS

26 643-18

DEUTSCHES

Сумсько область

Охтирський р/н

Лео Чирини

Мевченко Ма

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postso

матині 25го / 6го 1943 року.
Мамочко ваша дочка і сестра Мелі-
ка Тріска. Добрий день мої доро-
гі дитиньки. Впереді я вам сообщало
жива і здорова того і вам змила
жаромої нмзні на українці. Танаша
і вашу откритку получила і з пісьмом
дзвоні я вам думи дякую і я думи
на думу у вас усе благополучно. Танаша
мні як кириїду і здоху пісьмо моє
мама рада що я і цілую і маю ато
я прочитано як дока надубаво та і
жну доді вчас читати. мні Танаша
мні нічого а маює убо мисаю-
бій як прийшло одно пісьмо так ми
так мамка маме там усе описано
як у вас було зісого і того вбито так
так мамка маме як я влісці в нм
і пісьмом атої так прийшло.
Ну нічого усе поладується аби дав бог і
всім поладується як думи і почі-
тася. Ну маме Танаша маме діамі
нічого писати я вам оце висламо пі-
сьмо і откритку маме буди діамі
писано полати тільки що так аби
пісьмо полати мні оці
полати так
як маме
як маме
як маме

Одъяснителъ. г-нъ.
Крейнъ Нейра.
in Schwabmühlitz.
Hans Hentschel.
въ Синьинъ канцеля
у него.

100

Abfender: _____
Wohnort: _____
(auch Zustell- oder Leitpostamt)
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil,
Stichtag od. Poststempel, Rechnungsnummer

Шевченко Иванъ 26

Postkarte

Митроине. Самуя говит.
Бразмолскій вѣзиръ.
Бранзонъ дorf.
in Bранзонъ dorf.

Шевченко Одарко Прокоповъ
Hausnummer,
Gebäude-Teil, Stichtag

Стар.

Віг-вашого сина Микола Твана Йосефовича до своїх
родичів; дідусеві, бабусі, татаці рідно дома, мамаші, брата
Миколаю, Аннісею і сестрички Галі, а також до всіх
родичів; а також передом всім папиків привіт і зми-
лаю всього хорошого в вашій мизні. Сповідую, що
я поща жив. Живу на старому місці. Купив, зсорочив
штани, ботинки; дава хазяїна підмачого літній, живе
кони нікого. Я сам, нема нікого і свого села. На зиму мо-
же піду на двабричу. Браток, Михайл Михайлович, суч-
кай дідусь, та хазяїни добре, неохотасиш і піду і доми,
до двабрич так як папиків потім що твоя сучкай дідусь
бо ти ще, непомітає нікого в мизні і своїм твобачи на-
йди. Жду ответа, як не помітє. Довідаєшся.

Absender:
Надатель:
Отправитель:

Scherwitschenko

Шевченко Марія

27

Postkarte
mit Antwort

Gemeinschaftslager Heilbronn
Floßhafen

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

у області повіту уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинскими буквами

An, Кому:

Scherwitschenko

Шевченко

in:
куди:

Choten

куда:

Straße:

Улица:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Chotenskiy

Powit:

Район:

Dienstpost-

Сумський Україна

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Р. Латин в Сумському

1) Миколаївська

1914 року народ.

4 днів відр.

2) Миколаївська

Давидович

1907 р.

3 днів відр.

3) Соколовська

1900 р.

Исвечено Иван

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyra3но і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Дорого! очень много времени отпущено очень много как
и тебе сослужил, Муха и тебе пишу первый стовно берет
и жалею сиюгоже отпущено, где Бена не ходит
за Бена от нас и не ходит из Мухой Бена, Мухой
Отпущено. Виктором и Мухой. Мухой хорошо ходит
за работу, Муха пишет к тебе письмо и не пишет
не тебе письмо и не ходит перебой тебе как можно
прикажи тебе друг другу и не забывай тебе друг друга
Нам разрешается писать письма не больше 250 грам
сам можно то обязательно тебе, и не забудь это ты
детка адепсу для мун. Муха и тебе пишу все что
адепсу все то что я пишу и не забудь со мной. Умру
Всех своих родных друзей и мун. Мухой
Всех родных. Выходит и всех родных. Ван Ван
адрес и т.д.

И. Ван

Отправитель:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer A

Kattenvenne i. Westf.
Kir. Tecklenburg

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду пра-
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Romy:

Бюро труда:

aus Kienitz

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Ви пишете, щоб я не обіцяв, що не виїжджу в Росію.
Дорогого родителя я не обіцяю. Увідомлю вас, що є
спішуть писемцями з рідними братами і із батьком
крещеними (знами чадку дідка і сестри з підруги Жанто, Мико
Василь, Митро, Юрашико, Кили, Бурисе) і багато інших)
Робота ви дуже знайома. Робота порівняно
з домашньою тинцюванням. Ходить є така в школу, але
що з однієї доробки. Дені помагає у місяць 40. рубль
Там, що не дуже троху. Неви буди у відрізі
Метод великої публіки до вас постарайтесь дати
адресу. Сестри тинцювання, дідка Василя, Голованни
ного, Михайла Бурисевого. Тинцювання і передала
писемця так як і ви тинцювання, а ви публікує що ви публікує
вас. Тока доробки помагає, доробки брата Дмитро
Тинцювання від місяця Миколи усім радити і сестри
Ваші сини Івані, Микола 10/11-43. Ваш син Івані, Микола
дуже скучно

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Sumskoy ablasu

Neorigailowski

Житомир. район. село Деркач

Сквирка. Шевітський Петро

Deutschland

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Кому: *Шевітський*
Іван П.

Ausländerlager der Fa.
Peter Buschung

Ort: *Kattenvenne i. Westf.*
Lager- oder
Firmen-
Stempel *Kr. Tecklenburg*

Absender:
Надавець:
Отправитель:

250

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Katja Schewtschenko
Treuner Lager
Saalfeld (Saale)
Saalfeld-Saale

Письмо получено Завес-
та 43г. Первым до-
лом я вам сообщу
что мы живы и здо-
ровы и того и вам
желаю. Дорогая
мама я очень обя-
зана на вас поче-
му все же не напи-
шете многого письма

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому

in:

улицы:
квартал:

Stadte:

Kreis:

Povist:

Район:

Distriktpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Schewtschenko
H. Romni
Selbstbestimmung
Lipowodomenowfrei
Jumskaja

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши внятно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

на верно я не ваша дочь почему вы-
гам пишете а мне нет вы сами знае-
те какая радость в чужой и далекой
р от родных стороне и не могу жить
ни одною и звестия. Это время когда
покупают чужие люди а живут там.
ма а я ваша дочь. а вы забыли
забыли. Дорогие мои родители я очень
прошу Вас написать хотя бы одно пи-
мо. Стен до свидания остаюсь в вам забы-
тая дочь. Катя мамочка напишет как все
всех здоровья, и братика и сестричку мамочка
и папочка я очень забвела счастливо и как
дней день пишу и все не могу забыть.

Отправитель:

Ответ в Германию

An, Komy:

Treuner Lager
Saalfeld-Saale

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Dom-Hôtel

Berlin N.W.

Mittel-Strasse 7/8

M. Tefant

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

До цієї отриманки я прики-
ваю Вам свою дрогогра-
фію. Як получите про-
шу повідомити.

З сими доповідання.
Передаю всім, усім ни-
зенський поклін і ба-
жаю всього хорошого.
Довідання. Після отримання
Як зозв'язка листа.

Postkarte

mit Antwort

Назву обласної чи повітової
писати натриском округами
Район, область, повіт, уряд
писати натриском уряди

Владимир Губин

An, Кому:

Шевченко Кирило

in:

куди:

куда:

Straße:

Булаця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Rайон:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Україна

Комарівка

Львів-Золочівський

Сумська

Село Русанівка

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyra3но і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Лист пущено 10 серпня 1943 року. Від Мери
Здрастуйте дорогі родителі! Пишу вам з дале-
кого краю київський політ і бажаю вам
всього хорошого в житті. Я сповіщаю вам
о том, що я пока нева і здорова того і
вам усім пишаю. Я получила від вас, маму,
одну откритку, за яку щиро благодарю вам.
Ви пишає, що Настя виїхала заміне. Ба-
жато їй хорошого життя у новій сім'ї і прошу
хай напише мені пісьмо. Зараз я нахосяє там
де і раніше була, а дальше не знаю. Дальше я не
знаю, що вам пишає, якби пішки побачився то
тоді б уже узнав все і небу хорошо. Скоро
вже буде год, як я виїхала з дому. Незабудий
той день, 10 вересня.

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: _____

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Mariza Schevtschenko

N 396

Postkarte

mit Antwort

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Ab

Frauenlager Eichen
Post Kreuztal

Kreis Siegen

35

6

Дорога сестричко
прошу тебе якщо дома
хоча то дай поштарця
ібише міні догумити
ісам даке поштарця сюде
чо поштарця поштарця
прошу щобі догумити усі
родні. Дорога сестричко
закін довідка прошу сестро
опиши новості усі і не забувай
мене. сестро довідка.

An, Кому: Jandorko Paryshko

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Aleksandriewka

Lebedin

Sumini

Sumini

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

писала я вересня 1943р. Мет від твоєї сестрички
Марусі до своїх родичів. Драстичній дорожній сестри-
чко Дуся ізятв Яків Ілії і мої плем'яті Матя
і Трина. Передаю вам усім свої низенький приві-
т і цілую вас усіх щастливо раз. Ще дорожній
сестричко Дуся пригадай моїм родичам привіт
Маті братікам мій історичним плем'яті і твої
родичам усім сім'єю і друзі. Спішу дорожній
сестричко поділитись з тобою якби здорова то го-
ворт жалаю. Я получила здорову і одкриту а вам
послала щастливо. Дорожній сестричко з жайно по-
старому роблю теж саме знаєш що підця жисті.
Дорожній сестричко опиши як ти живеш щодня
Яка і доля твої братіки і як вони живуть і як
матя живуть час хох кому води подати і чим
їсти уїх ітаким і тебе. опиши все по порядку.

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому:

326
Marjjo Schwetschenko

Frauenlager Eichen
Post Kreuztal
Kreis Siegen

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Ed. Maria Schewtshenko

Blugburg

Dankenhagen Str.

18.4.19 24.8.19

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Грабешвуде мила маю

Мамочка, Мусю!!!

Получила Ваши открьітка

Перва открьітка где

Надежда С. пише и Вадим

Этот пише Некотка Сагунак

Очень жале мила мамочка

что я так далеко и

много не могу помочь

нашему делу. Мамочка

я говорю с моим

инспектором. Он мне

отвечает:

Postkarte

mit Antwort

Назвѹ области, новітї урядї праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

in:

куда:

куда:

Straße:

Булаця:

Улица:

Kreis:

Pовіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Frau Alexandra

Belousova.

Krim.

Simferopol

Bankhof-Strasse 34.

Симферополь

Чтобы ты пошла в на биржу и сказала, что
я работаю в Германии. Мамочка везь то
что Вы живете вместе с Шура что
не касалось. Шура Белозубова у нее долг тоже
в Германии на работе у тебя я так же
образом деньгами тебе платит, как и
другие матери. Мамочка дела свои по-прежнему
хороши. Маша очень хорошо. Купила себе еще другие
свои же туфли, шляпу. Пошла Мосенки кушать
булгу и еще кое-что. Пошла второе
поехала от Михаила, карьера и мать моя
не знаю почему. Милая мамочка будь
здоровая, переживай и жди меня. Скоро буду
дома. Привет мам. С. и всем во дворе
целую крепко, крепко. Ваша Маша.

Absender:

Marija Schentschenko

August Semtleben

Wohnort, nach Zustell- oder Leitpostamt

Martinwaldau i. Bunsau.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

3508
Postkarte

Ukraine.

Здравствуй мое родное
в переезд собою, из
нова здоровье твои Вар
недаром не крадено на
свои ниги дай кивути
Маме і татю і сестро
Враго собою не из
важу откупити погн
за погн гнне Служащо
не реж не говорю немцам,
но нема

**Faß
Kohlenklau!**

Verderbt dem Kohlenklau den Spaß
und spart mit Kohle, Strom und Gas

тасу. Маме
гомене зго

Schentschenko u. R.

Gebiet Luty, Rauony Romny

dorf Sazulfa, st. Obolonne

Камі нема вже огни мис
ницька, з її вичаю почит
тїм куку маєла 4 облон,
закуч. ку отбєт, нема

що в мене вості і приходять галі;
Од. Варю душе і душе добре, що тебе
не забрав сюди вдеривав як мовна.
Маму твою вперли як ви знаєте
нісма тоді ти згідно бачиш.

А маму кація піддержую трохи
висота з її трохи, а сама їм
так небагато я можу що кинув, як
кації трохи так добре. Коли б
послав бога вернутися додому все
присідав вам моя маму сю, а ви
б мені за мої вчинки дурні які
виробляла з пилу та розкоші
ну маму поки все пилу і невірно
ав те такі хотіла подати без
особено коло треба, щоб вас підня
маму, маму і реси.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Marija Schewtchenko

Krangen. W. Tesmer

Mrs. Dr. Stangard

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Wesper.

Лист від вашої онуки Марії

Здрастуйте моя дорога і рідна

Батьки мої при чим писати вам ще

та я нагадаю вам Батько свій скупий

даємою привіт і собою вам

мої родніе що я іно пока живу і здо

рова благодарність і слово нашім

Господу, що за Его милість і любов

нам що Он іно поміг і свої діти

Браті нашім онуці Я жилаю собі

вам мої родніе, що ми іно живі
писала 12/IX 43р. Ваша онука Марія і привіт від Гали-вони родніе.

Ukraine.

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

Frau

An, Кому:

Schowkopljaz Natalija

Summi

in:

куди:

куда:

Straße:

Булаця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Kostjukowska N 60

Sum ska

Марія а також і сестричка моя Ілюсія вона вже не в тому городі
Deutsch u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно і тільки на лініях!
~~бабуна а також і сестричка~~ ~~дн. 8.43~~ ~~двоє тільки зграбля з~~ ~~Вашого рахунку~~
що було вже вдругому вона вже писала листа з того ж міста де було
ну зараз вже не там. А я не бу в пошті роблю в пані німецького роблю
третій листи листи листи тут не варто їсти хвосте чотирі рази
вдень і їм скільки дієм робота показуєш бу а такою панію панію
2 коні 8 свиней 5 корів троє телят а також: птиці багато емля і ховбе
маша три дукат та нас двоє л'ї німецький хлопець насє корови ну не
вечір не обідають тільки дуже тихо що не знаємо нікого да свого
родичу маможу де вони і як їм тепер живеться очині тільки на положе
ніе Анюти дуже скучаю і дуже журиться за мамою за всіма род
ичами. Бобуно очині скучно і ту жніє сторони та ще не від кого не має лист
не знаємо нікого да своїх родичів і при так похмурій живете що аж сід
робитеся як подумую бабуно і вди на пишу Анюти адрес. Анна Schewtschenko
вони всі будемо писати листа по пошті. Вітаю Гертманн
на мій адрес до мене би хотіч когось еко Ulrich Zw. Maschinenfabrik
тім дойді і прохання про маможу і про бать
останніх і передавати на тім же. 19.20 Esslingen a/N
Odenstrasse 14.

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germany

An, Кому: _____

Wilhelm Tefmer
(Marii Schewtschenko) Frangen
Hrs. Fr. Stargard.

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Wesper.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Marij Schewtschenko

Kranjden. W. Terschmer

W. D. Stargard Wz.

1. 9. 43. року.

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці

писати латинськими буквами

Район, область професії, виду

писати латинськими буквами

An, Кому:

in:

куди:

куда:

Straße:

Буляця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Marij Schewtschenko

Ukraine

Krowna

Chotiskii

Sumska

Krowjanska s/a.

Лист від вашої дочки Маруєї
попервих строках мого листа
собидаю вам моя мамочка що я
пока нева і здорово благодарю
Господу що не прикратів моєї
жизні і маюю вам моя мамочко
всього найулучшого, вашей житті жаль
вам іметь мир і святость і духа вте
шитель, даби ви взирали на коного спа
сителя Мисла Христа і все ска
рби переносили скротом і
терпением або що воно нам

Приветствую вас мамочка і сестричка Фанічка і всієї святиці і бабуні
 (привіт і користи вам всім і моїм друзям і всім братим вашим і моїм)
 на нас Господь на дає сподобити пережити скорба будте терпимі а в
 молитві постійно мамочка очині много писало з мистів на вел
 сторони ну кажу ти ви хоч одного пошлите мні хоч би ви знали
 що ми іще живі слава Господу за все милость яка Я пишу в пошті
 роблю в пака змісту з пачого мнє роблю всі роботи така як і вна пошті
 і кохознаї мамочка ми з сестричкою писаними переписуємо
 часто писани доходить за дві дні бока пока робе на ета ролу мисті ну
 мабути переведуть на друзі фабрику боки пока всі живі і всісті а дає
 що Господь пошле вишній пошті ми просимо мамочка вас по нас не
 журіте) ну як можна с. Боже і пошлю прийдіть Ем он сам знає
 для чего все это возложите на Него все заботи не дам избавети с от
 Него Он. знает як дітей спасать мамочка і тут пошті від кімнати
 сестер мисті і обіцають всі вродно буде Господу вишати мисті свані
 ми тут переписуємо писаними братими мисті свані рабому юкони і зні
 бачиась боки мене роблять в одного хозіна 5 братів і вана зареєсно мисті
 прислав прочитати рабому себе і мисті мисті Яким сестрички і передає вам

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Vідповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Mariï Schewtschenko*

Kranzen. W. Teymer.

Kreis R. Stargard.

Ort: *Westpr.*

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Гієрмо
Доброго згорові
згорне прогумени
Манава Манава
і спомогі Манава.
руку бісимо ну
спомогі Манава
по бає мак бісимо
сєрже Манава.

"Wiesenfeld"

Glinde Post Bergedorf Land

Bez. Hamburg

Postkarte

Ukraine

Schewtschenko Petro

Plit Lumska H. Ro?

Nedryzeilouskiy rayon
Dorf Derkatschiwka

Писано писуємо 2го 1/3 год. від. вашого
родного сина ніколи не добув здоров'
дорожче май родителі Меланія Маріана
і братів. Ємте повідомити і вам що
я тепер не в здоров'я а вам змилосердя
Найкращого що єсть на світі
і повідомити що отримавши вашу і
поштіву которую ви передавали Григорію
Мельникову за її кривою благодарю і тиме
братове ваша що поштіву із дому одну відкри.
збротомі пишуться і зійшли найменш
слюдиш і поштіву і листа от Михайла ерпі
отримав которую мене благодарю
новості в уяє хотіти ніколи все посторону
нашому висеті Кінгасу Кирідану сві
сидущий давно багачий і привіт поштіву Марі
і братови Микиті і всім родним дідькам тіткам
братам і сестрам євдям і всім товаришам і
Михайлу ер. і Михайлу півловому єстє Мелані
єстє довідає вас син Михайл 2го 1/3 р. *Михайло*

45

Postkarte
(Rückantwort)

„Wiesenfeld“
Glinde Post Bergedorf Land
Bez. Hamburg

E/0833

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Nikolai Schurenko

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Як робота друми човни
робити чи здркові дома
них вері і тидіти адрес
вказав. Мому проху
виплати документа мой
що я писав і скільки монет
якогось прошу дати тебе
Росвідоміть доросіє розме
жду ботсема століттям
писав Сын Гюль В.

Postkarte
mit Antwort

Назву області, пошту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинскими буквами

Штатки

An, Кому:

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

4 Шенченку Василию
1 Сученіковська Област
2 Житомирський район
3 с. Сергіївка х. Сухоліскі
4 Сученіковська Област
Рубинскі

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Добрий день мої дорогі ви родне Готамі Мамаша
дуніца пиши цього листа 15/9-43р. Пиридаю свій
щирий тепло-сердечний привіт от свого серця
і прошу вас прийдіти милоючий поклон от свого
рідного сина. Коли і пиридайте бабусі і сестриці
Готі і дачі Замочі і сестам Марині Марусі і
Готі Софоруш і Готу хрищену і Івкімні і всім
дядю сирієв і терефтію М. і змилю всего коїму-
чого. Пирише в своєму листі сообщаю я вам
тату що я живу і здоровий новостів нема
нідких пиши цього листа пишу чи доїде до от
вас нема ні длого отвену але прошу ви наймиліше
отповісти ответ коли пиришите мого
листа до давно получав. пиши свій новості до

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому:

Nikolai Scheutenko

Bei Franz Bältzer

mi Neppin

bei Züssow

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Hotel Greifswald.

Pomm. Seut.

Отправитель:

Ostarbeiter - Lager - Weinsdorf

Lagerstempel
mit genauer
postalischer A

Franz Ritter, Wölmsdorf
Wölmsdorf / Sudeten

Назву області, повіту і уряду правити писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писати латинськими буквами

Шевченко

An, Кому: Schewtschenko Wera

in:

КУДИ:

куда:

Strasse.

Вуданя:

Улица:

Умиди
Изоғи

Kreis:
Platz:

PROBIT:
De... ..

Район:

Dienstpos

amt of

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці :

Бюро труда:

Ab

письмо пишется 28-4-43 року. От Шевченка Нікітася
Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

добрый день дорогой мой родителю дорогой мой митя Вера поехала и
онаматывает дорожку мою еттак толя Впервую отражались во
миссия Спину я вам сообщит что пока жив здоров и по си
млю я вам по низенькому поклону что сообщу что я не
хочуся устроиться работать Введи Введи Введи
работы ни титя моя родно 10 часов очито покла
тно так же дороги мои родителю я низкаго не буду
мо бытица ти ми а о мне по о дикетий вайни побегити
дороги мой родителю ни близка койтесс ни титя к о дик
ни близка койтесс ни титя к о дикетий вайни побегити
2.0 то омерта сразу и на работу бы здоровы покла
у омерта о а титя моя родно 10 часов очито покла
емк омерта о а титя моя родно 10 часов очито покла
но омерта о а титя моя родно 10 часов очито покла
удаво пока у омерта о а титя моя родно 10 часов очито покла
поку еттак толя Введи Введи Введи

Abseuder: Seiten 121-122

Відсилач: _____

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Betriebslager
Chemnitz

Sträßburger Straße 3

Deutlich u. auf der Linie schreiben!
Пиши виразно і тільки на лініях!

Deutlich u. auf der Linie schreiben.
Пиши виразно і тільки на лініях! 2/2-938

Густое белое войлоковое

na inama, manja i dramski

лес, дубы и березы по берегам

Вас зразникан малато

Ваше прошение о барановских

необходимость же много. Интерес

У в Личну науку за Яку дж

мысли. Мы достигли уже зрелости

Итак, и Ваша доска крас

0. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840.

Postkarte

Назву області, округи
та і біржі праці писати
латинськими буквами

Ан, Кому:

in:

КУДИ:

Straße:

Вулиця:

Kreis:

Округа:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Біржа праці:

An, Komy: Schewtschenko Pri-

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Barackenlager Oehde
Wuppertal-Langerfeld
Oehderstraße 104

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Здравствуйте мои родствен-
ные: мамочка, папочка,
Леночка и цыночка роднень-
кая Витюсикова!!! Я живу
и здорова, написала Вам
несколько открыток, но
никогого ответа, живу
живы бы или нет.
Дорогой папочка, напиши
мне хотя пару слов.

Postkarte
mit Antwort

Назвуйте області, повіту і райони
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Ukraine

An, Кому: Schewtschenko
totol Timofej
Lebedin Stadt
in: _____
куди: _____
куда: _____
Straße: Tschadowok № 34
Булаця: _____
Улиця: _____
Kreis: _____
Повіт: _____
Район: _____
Dienstpost-
amt oder Симська
Gebiet: _____
Область: _____
Arbeitsamt: _____
Уряд праці: _____
Бюро труда: _____

о вашей жизни. О братике Генрике
можно бы о нем что-нибудь слышать?
А сильно о все забыть, без слов
нельзя вспомнить о все. Я живу по-
прежнему в Вуннертале, работаю на кухне
с Тамарой Фуксой. пока не холодно и не горячо
но не знаю как вы мой родневские живёте
как здоровье папочки, прощеньи мамоч-
кой и всех остальных. Я каждый день
молчу за вами и прошу в бога всего наи-
лучшего в вашей жизни. В открытые
книжки не могу описать. Целую всех
ещё одно раз. Желаю вам счастья.
Доброго дня. Привет всем, всем.
Ул 437. С приветом ваша дочь Наташа
Дорогой папочка дай ответ!

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: _____

Barackenlager Oehde

Wuppertal-Langerfeld

Oehderstraße 104

Ort: _____

Lager- oder

Firmen-

Stempel

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Schewtschenko Schuzh

Köln-Ehrenfeld

Oskar-Jägerstr. 143a

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Postkarte

mit Antwort

Назvu области, повіту і уряду праці
 писати латинськими буквами
 Район, область и бюро труда
 писать латинскими буквами

An, Кому: Schewtschenko Ivan. K.

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Stadt Luty

Röntgenstrasse 17

Lutzi Gebiet.

Arbeitsamt

Пущена 28 июня
 Здрастуйте дорогие
 родные мама, папа
 братья и сестры пи-
 шу я вам сообщить
 что я жива и здорова
 живой тоже милочкам.
 Мамочка писали я одва
 не получила ты в книж-
 ке ты несут Мамочка
 я живу неважно пишу
 пускаю пошлю

Мамотка я получила от Шури Молгайки так пише
шо вона получила из дому письмо так було написа-
но привет от Бори Шури и мени я така дова-
на шо хот дома Борька, ище получила как
будтобы Ваня брат мий 20 км. от Сум ги-
че правда ги не. Мамотка пишишь письма
мени опишуйте все новости аки е когь взят
в Терманию хто прийшов сплеку. Мамотка пере-
айте привет моим подругам если дома побла-
годарить им за письма. Мамотка письма полу-
чаю от Вери подруги живе хорошо и пити
хватче. Мамотка дайте мени адрес Иосин
або гий е. може Андрие або мики. Пока
досвидания целую крепко, ваша чоть Шура, и
и знакомим. привет от Шури, Шури, и все

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Кому:

Schewtschenko Schura

Köln-Ehrenfeld

Ort:

Oskar-Jägerstr. 143a

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Lochna

Schewtschenko

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Arbeiterlager

Schwenningen a. N.

лист писала 29/8-45р.

*із далекого далекого краю
щиро з вашою дорогою привіт
як живете всієї родині напи-
шіть пошкоро відвет. Сиди-
вко барет роздумів сама
визнаю що написати і вестий
житті привиселой рини на
ваш лист писати пишу
відкритоку по строкам*

Postkarte

mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинськими буквами

A₆

Кому:

Имя:

куда:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Pовіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Fedor Schewtschenko

Dubowjaskowka

Dubowjaskowka

Summa

ostmarkina

своєю дрожавою рукою пишу талу очам спрагати
окам. Я думаю всегда о мамі малюючи листами абрев
вищесу я в воще. Сестричко дити ~~чотири~~ робити ~~чотири~~ на
скутіла по мене того та мені не приснився якби побачився
в вощі. Мабуть про мене ти рабнула чи мо обідила сь того пишу
отвѣт мені. Натаніа й поцілуй малюючи за мене і двох братків
й нашого тата і всьма привѣт паридави. Якби ви знали
дороженькі як я іскутіла унос. Як дуже хотілася додому як хоту
бачити вас усьох і ще ці ховий мій собачка ви пропийте
мені про це прошу я вас не обіхсайте пока додому я вернусь.
Я там севрукік прошу вас і як там мама й так же ви
не обіхсайтесь на мене бо я в далекий сторону. привѣт подружан
і сусідам і вім родитам моїм привѣт Андрєю. М. ми жста
від його націлим і дуже дякуєм йому привѣт від Марії Телі Дури.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Fedor Schewtshenko
Dubowjarska
Kajon Dubowjarskij
Gibet Lestna

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Komu:

Schewtshenko
Schura

Ostarbeiterlager I

Lagerführer: O. Steinbrunner

Ort:

Lager- oder

Firmen-

Stempel

Schwenningen a. N.

Rathausstraße 3

29/3

Absender:

Надавачь:

Отправитель:

Schützschek'sche Post

Warnsdorf-Elitelager

Elitelager

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Warnsdorf

Warnsdorf

Добрий день мій рідний.
Перш ніж писати вам
листа по дозволенні перед
ми прийде із далекого краю
франків серпця поштові і сес
трикани моті єврії камі
мимичкам фреді талі і талі
А тепер я вас подірю мого
що і здо хвиля і здоро
ва мов і вам божено

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому:

Доброї серця

Речизна Варка

Рорішка

Догг Максимовка

in:

куди:

куда:

Straße:

Булаця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Karlowka

Poltawa

Ukraina

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Беттиша Фрош

Wormsloft - Süderengem

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Lager - Elite.

Elitelager
Warnsdorf

Absender:

Scheutchenko Tasha

Postleitzahl

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Schemmer Str. Lager Hubach

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

за відкритка пущена

31 мад. 1942 року
Дякую вам
пущеною своєю
привіт від свого
серця. Я вам сповідаю
що я живу і здорова
і прошу вас
відкритка від
і щиро дякую

Postkarte

mit Antwortkarte

Ukraine

Scheutchenko Anna
Шевченко Анни

Тумська Kreis

Тумська губ.

Дер. Токари

С. Токари
Сумської р-н.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

А ще Дякую що ви вислали Мамину
карточку Ябди іти сестро вислала Я зразу
послала братів Я пишу із алошис то він
пиши що йому гарно і святкувалося гарно
тілки Мамі набачив Мамі ти ж живеш
гарно тілки скучила за вами Мої родні
Я де що не достану та все сестрам оставляю
та тілки не дождуся того часу щоб сказати що
їхати додому Я справилася гарно Ліши ніж
дома було Я каюс що уздала рідно і спідницю
Я його не пишу не журіть за мною ну пока
досвід як пригадаю привіт Мамі Лізі Каті
Мамі Нані і алоша пиши до і пиши абаїте
тіткам сестрам із сім роками ну на тому
кінчаю до кінця пиши

Absender:

Schewtschenko Anna
Lumsaja, Lini Gonsa
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Sofia, Terazi
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Deutschland

Schewtschenko Pascha
Niederbieber & Wendt
Bismarck Str Lager Aulach
am Rhein

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

12/11/10 ~ 12/11/10

2504
 заправління
 до рідних родин
 конусів європейських
 білошкірих вроді
 що я злиба і згороба
 ниво і вале злиба
 і нирдато соціалістичній
 людинам прибув
 і кривий поглед
 і собою то що я
 валею отримув
 подяку 10/11-43 год
 аби несли аби отрим
 16/11-43 она ішла 4. діл
 як подяку валею отрим
 ринку мод нирдато
 що зомною слепу
 дивелел нирдато і біро
 і за вале нирдато
 нирдато нирдато
 нирдато нирдато
 нирдато нирдато

Ukraine

Postkarte

489
 Rusisch Ukraina
 Simarobens Bassens
 Troppenow
 Singaporeskej Wasil.

Post Troppenowske oggilenia

Kreis Summe

über Summe

Straße, Hausnummer,
 Gebädetell, Stadtwerk

нашого прочитаю завізаних і не нимого нимоможно
бає спокіймися і нагада чмта все жарамом і троше
ке спокіймися потім чмтаю Катя ниме що
ванка ниме зомі міні обротно слози на ступини
і давай плакати дорогий фодити не ниме во
д тим доволна що полержила од вас нараз слоб
ддимені болше нічого чмтаю да чмти бум
доволна дорогад сестриці і дамо Вас ілії тммово
і дорогад Катя проше вас усіх нир давайтм
дорогий сестриці чмти і доловні Каті Васкові
Васкові і Ніколар Сирей виме да дола і на нм
іт чмти вони полержили мої откритки чмти
може да нм правимно дріс нмсло то ви
шмти на нмчмти що в правимний
нмчмти моє ви там нмчмти ваете да работа
нмчмти да ви там нмчмти ваете да работа
єтм на старом мєстї і дамо на новам нмчмти
вєсно чмти нмчмти нмчмти нмчмти нмчмти
Андрїотт. Серєтні Андрїотт. Вєрі Андрїотт
і вєрїостаннм поскорєй нмчмти нмчмти
нмчмти нмчмти дамо вєрїостаннм поскорєй
нмчмти нмчмти нмчмти нмчмти нмчмти
нмчмти нмчмти нмчмти нмчмти нмчмти
нмчмти нмчмти нмчмти нмчмти нмчмти

Postkarte

92

Herr

Theodor Möller Borsum №24

Kreis Hildesheim.

über Hannover.

Nascha Scheuschenko.

Straße, Hausnummer,
Gebäudeteil, Stadtviertel

Absender:

Сумська область

мирополянський район

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

С. Петрушівка

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

-Ukraina-

Ab

Schtat Ssumy

Мібрено Р.

Rauon Myropollja

Петрушівка

dorf Petruschowka

Федорівська р.

Födor Schewtschenko

3114

Dojtschljan

Petr Schewtschenko Hagen-

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Hasspe lager Klöner-Strasse

20 341

AG 15

AG

Lyss_t

3/2, 1943 roku Wid ssyna Petra fedorowytschja

Dobryj den Mamaj Papascha braty j ssesstry ridni j
dwojurodni Djadŭky j tötky ja tschYW sdorow tschego
i wam schelaju. Peredaju prewet ngenkyj jassitschjass
proschewaju w Nimmetschiñi wgorodi Hagen-Hasspe
rabotaju w metalurgitschnom sawodi 8 tschjassow rabota
löchka nass tut 5 dusch 2 Greschky Fedka Wanka
i jatschonaty ch nyswessno kudy oddilylymy-my uchaly
poušdom 6 ssutok s naschogo raönu nyma nikogo
okromy my teper propeschit tschi sche chto pouchaw
kromy nasspropeschit tschi Gryscha wylitschiwssja
peredawajte wssim praweij osstajuss
schyw sdorow Petro Schewtschenko

Pogoda u nassotschim töpla ssnigu netu morosu tosche
my prasnuwaly Rotschesstwo-Chresstowe
Prasnik ssprawljaly choroscho Papascha koly budete
pessat pissmoto propeschit tschij nibut
adress chto wsche prysslaw sGermanii nu satem dosswidan
ija pedajut prywety ussi chlopzi ti scho tut.

PetroS

chewtschenko

Absender:

Schenetschenko

Надавець:

Отправитель: Polina №300.

Köln-Ehrenfeld

Lagerstraße
mit genauer
postalischer Angabe
Oskar-Jägerstr. 14

28/IV 1943 года.

Здравствуйте мои доро-
гие родные. Мамочка,
папочка, Любочка, маме-
н-ка, Веречка, Вітчик.
Я дуже скучила за
всіма вами, а особливо
за маленькою любовою і Верою
і часто в споминного, і
днем і ночью про любов
і про вас. Мамочка, що
ви мені говорили.

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому: Schenetschenko

in:

Sumi

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Rajon:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Demidowska №11.

Sumzka.

[illegible]

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Schenutschenko. S.

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *№300 Polina*

Schenutschenko

Köln-Ehrenfeld
Oskar-Jägerstr. 14a

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

об немы зображен.

Absender: Schewtzenko Rosa

Відсилач: Luisen Bez.-m. deberg

dem Lagerholz II

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Stube 9

Gemeinschaftslager Güsen

Deutlich u. auf der Linie schreiben!
Пиши виразно і тільки на лінії!

Bez. Magbg.

Güsen 66

Здоровствуйте дорогие
родители мои и мама.

Поздравляю я вас с
большим праздником
пасхой. Желаю я вам и

праздник не едущий
и провести в нем.

Желаю вам крепко здоро
ва и всего Роза 24/II-38.

Postkarte

Назву области, округи
та і біржі праці писати
латинськими буквами

Ап, Кому: Schewtzenko Rosa

in: Ukraine
куди:

Straße: Schewtzenko
Вулиця:

Kreis: Schostka/Lokotki
Округа:

Dienstpost-
amt oder Sumsk
Gebiet:
Область:

Arbeitsamt: Komandatura
Біржа праці:

Abfender:

~~Josia Schertschenko~~
~~Abfender~~

~~Abfender~~

Josia Schertschenko
bei Thlemin
Marienburg
Freitag 23

Упраи но

Синько од.

Романовский р. н.

Полковникова с. м. р.
Меванко Ситован

Письмо писано 28/VIII-43р. Письмо от вашей
дочери Софьи Сей. Во первых строках моего пись-
ма я хочу вам передать низкое сердечное привѣ-
таніе вам и вашей маме и сестрицѣм Оли всѣх
погруженныхъ Паши и Пироты Паши и Маруси и брати
какимъ были рідными. Во вторыхъ строкахъ моего пись-
ма я хочу вамъ сообщить то же живаго здоровья
и что я получилъ письмо отъ Хризенкова. Хри-
зенковъ пишетъ что онъ въ разъ 2 місяці зъ бо-
лѣтѣмъ не угодъ и идучокъ въ туо все порвалось
такъ я обіщаво їмъ оуішло выспайть. Теперь я
васъ прошу щобъ вы поспѣли и коіеюмъ зъ
прііду нахъ зберегли бо білше того не
справитъ, а туюмъ тамъ сестрицѣмъ бо
я їмъ угодъ. Моя жизнь хороша, де насъ
наше Сіишъ до свиданія писала б і білше
такъ що ми ніколи. Всімъ привіт друзямъ
і подружамъ і хороше знакоми і ріднимъ

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Friedrich Witzel
Heinrich
Hilmarich

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

22. 8. 1943

Додати день по-
родині напана і
напана братів і
сестрички Рад і
Іван і Муха і
Вася. Живу з у
Казіна, Мико
пока добре,
Казіна обходяться
пока сарано.

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

6

6

An, Кому:

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Timofei Schew-
chenko Buchinskij.
Rajon Syczynskoi
oblasti
stankija Puti-
low. selo Saja-
rowka. w. 96
Ukraine.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Нарздітка дала мені триє платив
триє сьварнухи туслі чуйки и
носки. Пропишишь мимі як ви
поживаете. Пана и мамка ска-
жеть чи Голз дона и Мура.
Жива уже цорами. уже по-
молотили. сина збираєно.
Мамочко нежуритсь об мимі,
жива и здорова того и вам
вселяю. Сестричка Мура и мє
писна скажеть мамочко, з
Пролетарської Арсьонова Глинка
золотою. Багато українців в думі.
Нюка до свиданья. Жду ответа
ЗК соловей лета. писачка дог Панз

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: _____

*Familie
Friedrich Waig IV*

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

*Kaiserlauter N° 7
H. Lintern*

*(Krusrich)
Bheinland*

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Nina Schefko
Rathe b. Cels
Molkerei Schlesien

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Мамонька нам здесь весело,
здесь много украинских хлоп-
цев и девочек. Пришла б
вам фото, но никак не могу.
Мамонька написала боингу
так негде, и написала 45 дней
помому, что не было интернета.
Передавайте всем привет.
Дайти сразу ответ. Спасибо
Иван Кузнецов. Целую крепко
крепко. Ваша родная дочь
Нина.

Postkarte
mit Antwort

Назvu области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому:

in:

куди:

куда:

Straße:

Булаця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:
Бюро труда:

Schefko
Hchturka
Lärchenstrasse № 94
Hchturka
Jumskiu.
Hchturka

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyra3но і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

1/9.1943г. Здравствуйтє дорогие родственники: мама и Каја!
Первым делом моего письма я сообщу, что я чувств. здорова
того и Вам пишу. Маленькая и так я в Германии в город
Оель. Приехали на место 23 мая. Мы вместе с Н. Прибогим.
Работаем у одного козляка. Этот козляк имеет масло-
завод. Сам он шеф завода. Я работаю на унаковке мас-
ла с одной немкой-девушкой. Мне очень и очень хорошо.
До 12 с 6 работаем на фабрике, а потом на козляку,
до 6 часов. Работа не тяжелая. Кормится 3 раз в день
очень и очень хорошо. Вместе воды, есть молоко. Так
что за мной не беспокойтєся, а берите друг друга и ва-
шнюю маму мою самую дорогую, шестя. Покупаю кар-
ты день. Купила я себе 3 пары туфель польских. Одни
выходные, а другие рабочие. Очень красивые. Каја тоже
купила туфли польские. Покупаю 3 марки на еду.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Schefko Ewotokija

Achtyrka

Gebiet Sumskiu

Lärchenstrasse № 97

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Кому: Nina Schefko

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Rathe b. Oels

Molkerei

Schlesien

2545
Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leihpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здравствуй дорогой Шурек во
первых строках я сообщу что я твою
открытку получил за которую
очень благодарю. Шурек
ты пишешь что выехали из
открытки, но я получил
только одну Шурек
я боюсь рада что получил

Nach Fliegerangriffen

Privatgespräche
am Fernsprecher unterlassen!

Postkarte

Zurück

Ukraina

Четверт Зумска штат

Serebina Buda straze

Scherfischenko #12

Koslovskaja Aleksandra

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

твоею открыт^ыю мне вазалом что з поучил^а
от родной мамочке ввамо написаться и сразу
прикидыва^{сь} писать открытку. Шура живу з
ничего хлеба 300р на день и 2 раза сузу в воск-
ресенье ходим гулять в город смотри и культуру
но ~~это~~ не интересно если бы это было дома:

Шурочка как будто все думаю про дом. Шурочка
хотю ты мне писала и з буду очень рада
Шура если можно то вышл^и мне свою сфотографию
со своими детками, а з если сфотографировать тоже вышл^и
Шуре картинку можно прикину^{ть} на открытку. Изрядно прив^ет
~~Шурочка вышл^и фото и удачи тебе~~ тебе прив^ет Валя с.

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Wer nach Alarm

die Fernsprechleitungen mit
privaten Gesprächen verstopft,
gefährdet die Betreuung der
durch Luftangriff Geschädigten!

Postkarte

#247

Barake #2 schtubed!

Schelamkowa

Galina.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ustlar Deller-Lager Apollo
Pollensdorf über Wittenberg

Absender:

Надавець:

О. правитель

Schelest Katja

Klancotto 32

bei

Kippe

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Post: P. Kana-Neito
dorf

Postkarte

mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

нісьмо пишено 2/III 43

здравствуй роза полюбав

здравствуй ландош гауба

здравствуй родная сестри-

ца здравствуй правдою

рукою. Перш писати

тобі сестриця Гауш пише

даю тобі скучно сидиши

привати і за бже / про то

між мені і тобою

An, Кому:

Schelest Pascha

in:

Ukraine

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Серовавуноф / Бегіну

Schtäprikka

Schtät Luty

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

даю знаю що я тепер нахоплюсь в жоззена. роблю
янаполі з таксеї вдвори коров мене не застав-
ляю доїти, робе тут паяк і поляжка розговору
я не помііаю нізкого ніпольського, німінецького
годуть мене жаром і ети скілки жосси,
так що естериде не сумісь замкою мені тут
пейт жаром. но не дію дають 2002. міся.
хліб я чинаю скілки ну осерію зваіае. ввидію
^{з утні}молоко і хліб з маслов. у воді сунт пейрніні, картоф.
наполудень з ри будоски і з ~~перф~~ перне з кофе з молока
на вечерю кофе. з под шово, капуето, копейи день
переміне, пак що мені пейт жаром. а дівга
роблять на фабриці, передавай вели розегаї і превит
премій тий і буд. адрес а. мар. р. обовязко довідати
1879 № пейт ответ показиш не пці открити тці

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germany

An, Кому: Katerina Schelest
Kladnko 32 bei Lippe

Ort: Post, Pirna
Lager- oder
Firmen-
Stempel Neundorf

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Lina.
Scheludtschenko.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Betriebslager
4927/09/59

Лисано 1/кентяб-43г.

Добрий день чи вечір дорожні
мої родителі тата, мама і
єдинок сестричка Катя.
Першим делом дозволяю
вам мої рідненькі передати
свій чисто-сердечний скупий
привіт і передайте привіт.
Хрищеню, Хрищеній
Вані, Наді, Борі, Мамі Воді,

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Адресному:

Scheludtschenko Petro

in:

Ukraine.

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Dorf. Drosdowo

Вулиця

Линь.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Олі, Гітці, Шурі, Калі, Ніні, Тіоті, Соні, Володі, Ліді, Катані,
Роговинимим всім моїм подружкам і сусідам.
Мамо я сьогодні дома карботі небула до обід була в
біні, а після обіду надумалась написати Вам пісьмо
бо некайду саме ~~тільки~~ роботи. Передає Варя привіт
Мамі, Марусі, Каті, Шурі, Калі, Талі, Свасі, Місії, Вані,
і всім сусідам. Ми з Варєю купили кустюли, кофти,
штани, фартухи, ну вонце кійко купили. Од дівчат
ми погуляли піснями. Од Марусі Сидорини. Я погуляла в
пісьмом бока нікого не пише тільки прописала як
ви живете і то мені повеличало. Мамо скоро вишлю
фотографію січас нема еонца то немогла з фотографією
Мама просить Вас вишліть мені адрес Клавді бо цей
непохитний зоду Ви погуляла в пісьмом. Щиро дякую.
остаюсь жива і здорова чого і Вам жила
кулітьмо Вас кріпко Ваша дочка зина мені чинко
до відакня неческо отбита

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Україна.

Гов. Івану.

Креїс Буриньки сир. Проскура

Scheldtschenko Petro

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germany

An, Кому: Frau Scheldtschenko.

Radeberg Sachsenweim.

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Altager.

Absender:

Iwan Lenguaferensky
(bei) A. Alwast Goldap
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
(Post) Arnswald
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
(Kv8) Goldap (Osp)

Postkarte

Zürich

Менделеевский Таеж.
село Дьяковна

район Бурятия

обл. Селенга

Украина

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

(Украина)

Вздравствуйте дорогой мой семья; Мама,
тебя Папа и все детки Флора и Пана!
Сообщаю вам что я жив и здоров чего и
вам желаю. Письмо Ваше от 23/4. Я
получил 21/4. с такою радостью духи мои
как и дух Вас. Я очень рад что брат
дома и здоров. Сейчас у нас началась уборка
хлеба; урожай очень хороший. Катюша
Воскресенка Таваш у меня Стефан Савчин.
Теперь мне сидеть на даче легче, когда
я получаю письмо Ваше, а когда нас перебра-
домой, то мы не знаем чего. Передавайте
любви семье и знакомым. напишите
скоро ответ. Прощание 1/5 - 432.
Ваш П. Шандра

Absender

Шендченко Тамара
село Липовка,
район Буринск,
обл. Сумська
(Украина)

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

Gruan

Шендченко

(in) Gerwalde (bei) G. Altp

post Arnswald (kn) Goldap

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

(Ostpr.)

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Katalja Schelutshenko

bei Pfarrer Schmidt

Postkarte
mit Antwort

Lagerstampe
mit Angabe
postalischer Angabe

in: Witten i./Sa.

Dampplatz 10 Deutschland

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Ваша добра дитина
моя вперше строків
всього я живу здорова
и того вам багато дякую
родни мой. Я дуже вдячна
за ваші листи я полу-
чила з однокласки і одну
получила од сестрички
и я не знаю нічого
що вона писала і як
вона живе без татка
і двоюрідної

An, Кому: Schelutshenko

in: Iowekum paulowin
куди: Iowekum
куда: Iowekum
Straße: Iowekum
Вулиця: Iowekum
Улиця: Iowekum
Kreis: Iowekum
Повіт: Iowekum
Район: Iowekum
Dienstpost-
amt oder Вичинско
Gebiet: Вичинско
Область: Вичинско
Arbeitsamt: Район, Ичтин
Уряд праці: Район, Ичтин
Бюро труда: Район, Ичтин

мать послала две карточки и получила и из
то позитивное и нечто не понимаю. Убога передавала
Сандетом немцы ино воно у листку мой листок
понимать-кому не~~писано~~ и я думаю иному благодарю
что вы передали мама и даша и сестра Катя и Варя
Ольга и Яша коня гала я думаю новас и случался
ну никого по коли побачилося ~~то~~ прииду до дому
литом уюсты и казад прииду тута мими думи
карашо и казевва думаю карашо колотени вбраву
и выи передают привет ии вам мама и сестрички
и невесточка прощу вас иноже братик прислав
вам одкрытку то мими пошлущета адрес дайте
одзятя я получила уже писмо и думаю я рада что узнала
мама и сестрички ииной я вам отведу бараню
подавала я и одержала ваши одкрытки а одвас пока
пока не получала мама ииной ~~одкрытка~~ ~~одкрытка~~ ~~одкрытка~~

Deutsch u. auf der Linie schreiben! Писати вправно і тільки на лініїх! Писати ясно и только на линиях!
mit dem Federhalter schreiben! Писати з пером! Писати ясно и только на линиях!

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Кому: Katalja Schelut-
schenko b. Pfarrer Schmidt

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Würzen i/Sa

Dompl. 10

Deutschland

Offensag = Läger

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Postamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

mit Antwortkarte

6

6

Приветствую!

Добрый день и мир мой
дорогой!!! Прими от меня
тепло сердечный привет и
с любовью я тебе пишу и пишу
здоровья тебе и всем твоим.
Я тебе пишу открытку
39 букв пишу такую. Николай
Я пишу поздрав твою руку
и пишу записка, а не все
подписывая, я не думаю что
я пишу тебе от открытку
тебе пишу я тебе открытку

Scheludschenko Nikolaj

Dort Dzerzonka gebiet
Sumu burum.

Ungaino.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Чи ви почитаете гніти і прогнати мене
 морсе гніти і погнати я вас як ви мене прогнати,
 А ви ви знаєте, як я отримав окуляри, обо були криво тоді
 зразу почитали на свою роботу. Нова ти ти
 Чи каже від мене далеко від мене дуже далеко
 що одна отримав доходить за місяць.
 Ну я кажу в якому боці горі бої мене нечестно
 ну я боюся напевно і усе і погнати я і прогнати
 гну. Багато мені як з нових дуже експерименту і нову дуже
 багати вас чи ви мене нечестно, а нову щоб ви нечестно
 добро і добро щоб я приїхав і погнати з вами, мені
 такі си погнати отримав що було у нас на горі поставили
 нову хату без ліквідації усе ну я думаю щоб ще нечестно
 що що другий раз, на віки усе здорові нечестно і бої
 може що дасть приїде, але із нами до дому отримав
 добре записали. Ну на цьому думаю кінчити усе
 я вас криво, криво, криво криво ну і перед вами
 привіт усім сусідам і іншим. Писав і не забудите
 мене без вас бої нікому нечестно.
 Бокс довідає усе криво 12/11-43 року.

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

(Antwortkarte)

Offenfas — Lager

Dito L. midt. Ingenieur

Berlin-Hohenzönhausen

Quibowstraße 14-17

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

Надатель:

Отправитель:

Ostarbeiter L.M.N.B.

Lager Niemberg

Martelle d. d. Saal

Nachrichtenwaffenarsenal

Lager Niemberg

mit genauer

Thale/Harz

postalischer Abgabe

Lager Niemberg

Дословно

неб. фигу. Я пишу

то тиб. нахожусь в

чужбине сторами и тиб.

буду по почте мое

вернусь в свою страну

в градоу д. с. м. Н. м.

берг. на фабрике работаю

конно землем. работю

по 10 часов и бываю 115 часов

нае пишу з. с. м. 10 часов

Postkarte

mit Antwort

Назву волости, повіту і уряду праці

писати латинськими буквами

Район, область и бюро труда

писать латинскими буквами

6 6

An, Рому:

Romachio Skeludko

in:

куди:

куда:

Straße:

Булаца:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Chratna

d. Andrijaschivka

Chlinskij

Sumskaja

Загуба

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно і тільки на лініях!

а і куратор Андрій Мельник, і брати
Григорій Іванович тивсам пошу що
нічого ну як дружному краї і між чинами
модвими. корисно і так вкупі в нас
на іти і так а то судити вартості і так
пилькувати і не вичисляти нас здоров'я
пока що нічого добре тільки що не
і експерт говорити розв'язуючись. передає
Людмила що Меланія Іванівна лауреат
Князьковна адреса. думте скільки до сім'ї
за своїми рішеннями і так же да і так, і
там же думте тивсам дуже рідна маїїнка
і так знову горює і так тивсам і так вартості
пилькує і так і так по тивсам тивсам
брати і куратори оцінює тивсам. Іван.
3/11 43/10.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Domacha Sheludko

Andrijaschivna

ellinskij,

Sumska

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

86

Deutschland

An, Кому:

Johan Sheludko

Ostarbeiter lager

Uienberg bei Halle

a.d. Saale

Ort:

Lager- oder

Firmen-

Stempel

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Шелухина Вера

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

29/IV-43. Здравствуйте дорогие
кресные братица Маша и сестрички
Зина, Маруся и Юся и тетя Нана
Спишу сообщитъ, что нахожусь
здѣ и здорова как и вы все желаете
всего наилучшего в жизни. Во-вторых
реша сообщая, что шлю в открытку
но от вас не получаю ни одного слова.
Дорогие кресные. Машу внастаиваю
время очень хорошо. Работая на

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: Scheluchinu Andreja

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Maisevka

Putivlskoi

Summskoi

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши впрямую і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

фабрики. Со мною наводяться Гилевулы которые ехали со мной
а маисевулы кизнаю где они наводятся. Дарю пока, хорошее
Дорогие крестные не забывайте меня пишите письма.
Пропишите мне адрес. Вашии девочки которые нахо-
дятся здесь или можетъ кто изъ вашихъ наводятся здесь
Отъ Вани я не получаю писем, кизнаю где он наводятся
мне очень беспокоитъ, а отъ родныхъ я тоже редко получаю
Дорогие крестные пригадайте своим родным привет
и напишите брата Вани адрес, можетъ он прислал даню
письмо. Дорогие крестные пишите как увидите.
Передавайте приветъ тетѣ Зине и своим родным и всем
знакомым. С тѣмъ добродушиемъ ^{сестрице} Наташа моя Зина Маруся
Носа и тетя Напа. Целую крепко Вас. С приветомъ
Вера Мду с нетерпением ответа. /Пишите ответ/

Отправитель:

(Antwort)

Ответ в Германию

An, Komy:

An, Romy: Scheluchina.

Lager RHEINBLICK

Grenzach (Baden)

Ort: Hauptstrasse

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Scheluchina
Anna

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Lager RHEINBLICK
Grenzach (Baden)
Hauptstrasse

1 сентября 1943г.

Письмо на родину до родных
Папы и Мамочки от родной
дочери Юри. Здравствуйте мои
дорогие родные Мамочка и дорогой
Мамочка. По первым строкам моего
письма я сообщаю что я живу и
здорова. И что вы ждете моего
дорогие никогда не забываете мои
родные. Дорогая моя Мамочка
как я посылала по вас, и еще я посылала по родной сестричке Юри.
и еще посылала крепкую по Валоде чьи папика они там уже теперь стали
их когда-то по видеть так как я была рада.

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Scheluchini
Michailu
ukraina

in:
куди:
куда:

Straße:
Вулиця:
Улица:

Dorf Pileuka

Kreis:
Повіт:
Район:

Putivelski

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:

Sumka

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши вразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Дорогая мамачка я живу пока ничего. Хорши хорошие, передиватся и обиватся по~~ба~~ есть убохта. Но только плохо что от вас дорогие родные я мало получаю писем. Получила я за все время только от вас 4 открытки и 1 письмо. И то я очень боюсь что все письма пишут браточик. В почему и Папа не на пишет своей рукой хоть одну открытку и то я буду довольна и рада что у меня есть родных. И пускай моя дорогая и родная мамачка напишет своей рукой как твое здоров^{ья} и как тебе живется без меня с папой все мамачка опиши бай про свою жизнь, как вы живете, что робите. И ты дорезали ли вы своего поросенка. И что у вас есть у города что вы слыли все про хозяйство опишывайте дорогие родные меня как свое слово друшники дорго. И пускай мой Папа напишет письмо. В то можите нево уже нету дома и вы напишите меня. Дорогая мамачка все опишывай нескривай. И стань до свидания дорогие мои родные мамачка мамачка браточки Митя, Миша, Толя, Володя и шуришка до свидания пиридовайте привет. Улыхни и отцу кресному.

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Anna Scheluckina

Lager RHEINBLICK

Grenzach (Baden)

Ort: Hauptstrasse

Lager- oder
Firmen-
Stempel

~~Kreis Ellinger~~
~~Dorf Wesseln~~

[illegible]

Absender:

Scheluschoroei
Bezirk Summu

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Kreis Telinskei

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

**Faßt
Kohlenklau!**

Verderbt dem Kohlenklau den Spaß
und spart mit Kohle, Strom und Gas

Postkarte

93

Scheluschoroei P. U.

Berlin - Treptow - S.O

Erich - Gutz

Elsenstraße 87/96.

Ausländerlager

**Berlin - Baumschulenweg
Köpenicker Landstr. 208-18**

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

№ 232

Надавець:

Отправитель:

Schemet Marija

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Hessisch Lichtenau
bei Kassel
Lager Föhren

Україна

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду пра-
писати латинськими буквами

Район, область і бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому: Schemet Juhan

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Raion:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

St. Schostka

Dorf. Sobitsch

Schostkinskoho

Summi.

Золотий-43 юда. Привіт з далекого края!!!
Якщо ти як меча, а я як дика
Всегда, а как я гостю, гостю так всю
микаю, и не забуду в жизни никогда!
Здравствуйте мои дороги и некаж
дние любимые мои родители, Яна,
Мамана, Дорогой мой Братец Петио
ша, Дорогие сестрички Франца,
С Яночкой и Иночкой, Алесна, и
Леночка, а также все остальные
Передавайте привіт всім родичам и сродан.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

родити и соседи, Дорогие мои Родители и ~~моя~~ пока еще нахожусь жива
и здорова, а вам от всей своей души и сердца пишу письмо как
нашему, и как нашим гостям, и пишу всем живым и здоровым до моего прие-
зда. Живу я по старому, как была. Дорогие родители я получила от вас
две открытки одну 18/II - а другую 21/II - за которые я вам очень и очень благо-
дарю. Одну вы писали 23/II - а другую Ганя 21/II. Олеська я тоже очень и очень благодарю,
за новое открытку и за то что ты писала мое письмо на почту, что конечно я знаю
что ты это все делаешь, ведь будешь писать по Грине с Леночкой вместе. Дорогие мои
родители пишете как вы все здоровы все Ганя, мамы, Аришки и все, как
вы пишете. Пишете какой у вас уронсай и как вы его собираете ско-
пите меда, здесь очень хорошие меда но еще не собирают. Ох! как бы хоте-
лось вместе с вами собирать уронсай. Пишете вы Голышки выросли уже Голыш
зна! вы скупили охотника, я вам послала все фотографии на Аришку Гейю и вас на
и одну Гайку красную. Пишете по Голыше о своей жизни и о своем здоровье, пишете вы
Бросила мама все так. ^{маленькая переломилась уронсай, а Гейка все здоровая.} Давидания. Живу вы все все, пейте и по-
райтесь вам. М. М. М.

39/11

Absender: Schemet Juwan
Надавець: St. Schostka
Отправитель: St. Schostka

dorf. Bobitsch. Kreis Schostkineck
bezirk. Summi.

Deutschland.

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germany

An, Кому: № 232.

Schemet Marija

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Hessisch Lichtenau
bei Kassel
Lager Föhren

Absender:

Надатель:

Отправитель:

Schemet Maria

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Здравствуйте дорогие родители
Татьяна, Матвеевна и все
остальные. Собираю вам
что-нибудь и здоровья.
Передаю вам привет
и много поцелуев от своего
сердца. Жизнь моя идет
по старому работю на том
же самом месте. В этом
мне и поспешаю

Украина

Postkarte

mit Antwort

Назв. области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

Ан, Кому:

Schemet Ivan

in:

куди:

куда:

Straße:

Булац:

Улица:

Kreis:

Pовіт:

Район:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

В. Королик

бульвару Кизва Букина

Sammet gelie

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

50 марок. Дорогой брат Веня часто вспоминаю твои слова в каждой карточке. Здесь погода очень плохая, часто идут дожди такие как у нас на трехсотом. Дорогой сестрички Катя передай привет и много поцелуев маме Афанасиевне. Папаша за обувью не беспокойте доставили туфли себе и маме и купила в германском магазине живую зорюшку за меня не беспокойте маме и папе да же скоро встретимся как будим жить. Пишите вы подробно как вы живете какие новости есть.

Работает я же живу з Фриковой Лусей она очень часто посылает письма и не забывайте ответ на этой открытке. Пока доставят мне пишу ответа передаю этого поцелуя и привет Папаше маме и всем остальным. Доставили с целую всех крепко ваша дочь Мария.

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Schmeß Maria*

Düsseldorf-Reisholz
Ostarbeiter-Lager

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Heyestraße 209

Empfänger:

Michael Schepiel

Gemeinschaftslager 491802, 25

Wohnort, auch Herkunft, oder Lehnort

Zukunft: Betzdorf / Siegl.

„Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stadtviertel oder Postfach“

geprüft

29/IV-43р.н. Письмо мама

29/IV-43р. від вашого сина
Мими Сірохимова Меленя.

Добрий день ти верніс додому
мій родителі мама, тата,
братик Ваня, сестричка

Антонина Адр. і навістка Оля Л.

передаю я вам далеко
щиро-сердечний привіт

Postkarte

In Ukraine

Schepiel Trochim

Dorf Berestieka

Kreis Lipowa-Dolina

Gebiets Sumy.

Straße, Hausnummer,
Gebäudeteil, Stadtviertel

7

і жилаю всего найкращею вважай життя. А мамочку
передаю привіт дяді Саві Яковичу, дядиці Парасці
і Феді, і передайте від мене привіт Антонині Григор.
Зайцевим усім, діткам і хлопцям котрі позостава-
лися дома. Мамі: мама, пишу і повідомляю я вам, що
в ~~у~~ цьому місяці я несподівав від вас ответа, так що
я вас дуже прошу щоб ви потаємно писали мені
отримати, а то я дуже скучаю за вами всіма, ну нікого
можє ще нам прийде^тся побачитися. Маму я пота-
ємно пишу, родю можє саме на старому місці там де
родив. Ставлю листа я від Гусенкова Микан, Тресан Гриші, Антара-
во Сашка і від усіх діток. Стередавайте привіт сватам.
На цьому я пишу кінчаю, новості в мене немає, довідає^тся, жду ответа
як сам собі мама

Absender:

Trochim Schepiel
Dorf Berestivka, Rayon
Lipowa-Rolna, Ukrajens Gouv.
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

In Deutschland.

An: Michael Schepiel
Gemeinschaftslager 491802, 26
"Zukunft"
Betzdorf / Siegl.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

In Scheptelisch Lu
Zur a Donau

Sage 55 B 19/4

гусев 1 1/2-43

Здравствуйте мое
дорогие родители
Мамочка. Груша
Щура и сестричка
Груша, Перегас и
брат свои маленькая
горничка пожелали

Faßt

Kohlenklau!

Verderbt dem Kohlenklau den Spaß
und spart mit Kohle, Strom und Gas

нока и брат Зороб мой и брат маман.

Postkarte

Ukraine

Stadt Nikolaev
Borg Peresadovka

In Scheptelisch
Lunja

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Маме, сообщаю я вам о том что
я нахожусь на своем старом месте
работаю как и работал, жизнь моя
пока хорошая, все хорошо и благопо-
лучно. Маме, я очень на вас обиделся
что вы мне не прислали посылку
табак, все это знаю а вы мне
мне не прислали. Я пишу вам все это на
мне обиделся, я вам и открытки
мне буду и каждый день, вы мне
вы не прислали. Я боюсь от вас
ничего и не получу. Я боюсь от вас
с тем пока до свидания, и буду слать
и писать и фотокарточек пока не придет
на эту открытку от вас. Улетела

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Scheremet Anna

Lager: Hartmannshain
Post Grebenhain (Oberhessen)

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

2/X 9-43р. Доброго здоров'я рідненька
матини. Прописую що я пока
жива й здорова. Вперших рядках
свого коротенького листа переда
вам свій чистосердечний привіт
од якої зорі до сивої землі.
Сповідаю що я вам оце четве
рту откритку пишу, но ответа
не получила, в которых я ноймо
отисувала, що доїхали ми

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому: *Scheremet Kleopatra*

in: *Oxjutynxi*
куди:
куда:

Straße: *1*
Булвар: *1*
Улице: *1*
Kreis: *Ратенбург*
Повіт: *Ратенбург*
Район: *Ратенбург*

Dienstpost-
amt oder
Gebiet: *Зимна (Малайна)*
Область:
Arbeitsamt: *Ротмун*
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

на місто благополучно, живемо всімі, ходимо на роботу
за 2 км. робимо на фабриці, їсти дають 4р. на день 2р. хліб
і кофре і 2р. приварка, робимо від 7г. ранку до 6г. вечора, і заміною
роблять такі дівчата з нашої села Шокотам. Назаренко М. Рудик
Філісонова Ніна Турмана Н. Коваль М. Коваль К. а Наталля не ізвісно
де вона знаходиться нас розбили в дорозі вквалідний день. Мамаша
получивши мою откритку пишить мені ответ, бо і коду день оддає
ответу щоб почути хоч одно од вас словечко, прописуйти всі
свої новості, чи братів чуть, чи од васі хоч одно пісьмо полу-
чили після мого виїзду, чи ще кого брали після нас чи сестрички
мої ще дожа, якби дав бог сюда і неї хали. Мамаша за мною не
хсиріть ся мені хорошо тут, видали нам постіль по 2 старих
платків і нову сорочку і ритици, так що за мною не хсиріть ся живи
буду то додому прибуду, неало мені мамаша вас дуже ку нікого не по-
ділаю, знаю що вам самим дуже і дуже погано. Мамаша пере-
дає свій те всім і всім родителям привет, і цілю безліч раз вас мамаша.
Восніданіа.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Scheremet Kleopatra

Oxrydykhi

Kreis Romenskyj

Gebiet Sumyska (Ukraine)

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому:

Scheremet Anna

Lager: Hartmannshain
Post Grebenhain (Oberhessen)

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Schrymer Idem

35

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Зоданко. Я все промчу

Живо можна висвіт-
адрес. Івана Середи
або. Оми. і на який
мні хто віввед
дома, і хто. виїхав
поши нас. Із нас мо-
вти. Часті стварот
но ніде тиєт мало дома,
і етим до свідомі. мід
отвста а соловей. мід
Упряміт Іван Введ

Postkarte
mit Antwortkarte

un'taine

An Fr. Schrymet Hanna

In Dorf. Orsütynczi.

Mr. Romney.

Bez. Semi.

Широкет Банка. С.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

[illegible]

Absender:

Scheremet Juan

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

A/113.

An. H. Scheremet Juan. 113.
in. westf. Tiefbohr. und.

Schacht. Gesellschaft.

m. G. u. B. Monsechen.
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
über. Horem. Bez. Köln.

Отправитель:

6
Luci.

postalischer Angabe

Arth. Riemer

Schulstr. 4.

mission made to

mit Antwort

район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

Ан, Кому: curran Cherrie Melara

in:

КУДИ:

куда:

Straße:

Вуляця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

знаєш, де він єст привіт всім на-
шим родичам сестрам а вам атак що
я пишу и здорова мова и вам исцелю всего
жареного вами жаркою жидки и жаро-
даю я вам свій чиста сердечний привіт
дарагой маме ви ахніма небухайте
мимі пака жинь жарено толки пака
то что небухайте де вона єст
дарагой сестрице маме мимі мимі
вашу адресу и мимі майя мамі
мажсе кому дайдеи дарагой мамі
мимі який у вас парадокс как ви
жизнєть жинь мимі как мимі ече
немажма мимі дарагой сестрице мамі
миславляй жинь ти мамі я мажсе привіт
от убожеск караю жинь де расвидані

Отправитель:

Ответ в Германию

An, Komy:

Riemer

Ort:

Ort: Freudenberg, Krs. Siegen

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Schulstr. 4.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Ales Scherzjuk Wassilij

Fabrik Lager demt

Malchow im Mecklenburg

Postale 3

Ostarbeiterlager

Lagerstempel
mit genauer

postalischer Anga

Malchow / Meckl.

Здрастуйте мої родичи

Доропаца и мамаша

Братик и сестри вперв

их строках моєї відкритки

спешу все уявформити що

я жив и здоров того и вам

зселаю у вашей домашній

свези. Браташа я везу

відкритку пошув за 6

куча а пошув 13 коп

Postkarte

mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
район, область і бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому:

in:

куди:

куда:

Straße:

Булаця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Scherzjuk Ewdoxim

geb. Sumy Rück

krejs Jampool

dorf Lezempatschka

chut. Pling

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

то я заважу откритку благодарю що налігив от
родних. Татаща и все що іспрашуєтє за все ми
вместе. то ми хто не писав домай то каждай
прописує що ми роботаєм вмести на одной робо-
ти робота не тїфрела. Татаща ви пишете що
Маруся в своєй хатї то ви пропишете в кого
купили за хатю. за море ви пишете лесом
одним словом пропишете все домашні новості
пропишете про Устю як він проживає из своїми
дичками хотїлось хот на одні дєш побудайся із
своїми вєнми родними ну нікого не поделаєш кадас
побудимє. особик новостей нєт Передїйте всем хлопцм
привєт от нас тїфрелє и дичкам от Володі і Ваї і
Васі. Чєстою хатю. Цєлюю крепко Татащу Мамашу і всех ойцм
9/IX - 43 г. В. Черейн

This image shows a single sheet of off-white or light beige paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or printed text on the paper.

(Antwort)

Ответ в Германию

Ан, Кому:

ry: Scherstjuk
Wassilij

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

**Ostarbeiterlager
Malchow / Meckl.**

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Polē
Scherstük

Ostarbeiterlager
Essen

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Schule Süderichstraße

ой крийка зрешмаи на
своей ридней чарайне до
своих роутих канам
матанн браинка Паведан
и досейри ток добра ден
мвей росит я поведомою
пока тива здорова иго вам
буксаго бдуй тивам здоро
дмн мамн я тивеу кара
цо по мити не тивеу

3572

Postkante Strass

mit Antwort

Низку област, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область, повіто труда
писати латинськими буквами

An, Кому: Scherstük Ustim

in: Икзайна

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Pовіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Weg Novotrudin

Konotopz

Итукз

Konotopz

VII

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Бережи свій здоров'я мама я пишу то моя
сестричка Гасця Вірменської мама не знає де
вона працює мама я непомітила мама я все
чужорідці в чужорідці Євген я спілкуюсь з друзями
докторів Прикирковою Бугановою роблю умістки мама
я вам 10 віткришок а вам пошлю одну не знаю
почему мама я пишу всім своїм мама як
покажіть мою віткришку то напиши все подробице
як новості і як живе мама я здорові скільки
забави мій мамі щодня мама на щодня
кожого мама пишу вамі прави руки і уміють
много того раз мама перефасо свій карати серцеви
свій привіт вамі своїм родичам і сусідам мама
пиши вітвети не забувай мене ваша дочка Гасця

22.8.1918

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Уд.м. Шерстук

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Палаженко*
Шерстук.

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Ostarbeiterlager
Essen
Schule Süderichstraße

Absender

Scheredow Grigorij.

3200

Bergkamen ü. Kamen i. Westf.

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Lager Kuckuck

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

29/3 43 року.

Здрастуйте дорогий мой
родни, маманна и попана
Першим делом пока жив-
здорю того и вам желаю
погему не пиште писем
знаєте де похажує, я
послов четверо писем
а ответа нету.

Поджолуста илїть писем
гамзати передавайте
адрес мойм товарищам
и товарищам. Передайте
Янози пощи дай вока пише
писем вам маманна

Postkarte

Ukraine.

Scheredowa Janina.

Dorf Podwinia

Preis Konotop

Gebiet Samokof.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

и собі хай пише. Асилайте посылки посылки сласть
только по 250 грам у посылці щоб було болш не можна.
а посылать посылки можна хог и 10 разом. Работую
на швейной работою 8 часов а 16 часов одиною работою
хорошо, кормок хороши. Передають хлопці своїм
родним привети Петро, Борис, Володяна посків,
Павло, Гаврило, Алексій, змінив Алексій, шить нам
свої новосці як прохадять живи, як ділошк
прошля шо домо, який у рокомі хороший ги
мокай. Шлю привет впервих вам мамаша,
и тоби Татанаша, Насізі тійці и дівчатом вері,
олі, деду, бабі, Феді, Купорятнізі, Івану Волошиноволу,
Михайлу Листопаді, и дятку Савці, Открытку
получив 25/3 43р. зо котору бгень хорошо благодарю.
всім своїм родним. Посылки посылать такі хлопці
получають коржикі, шоко, табак, сало, шить письма
открытки посылки гащєи тож буди радий задоволений.
послов а открыток а пошлєи дни недоушим незнаю
додолу ожидайте як тільки война кончиться тож
буду дома новосці ким живих. в германіі живут
хорошо не так як у нас як свині а гасто культурно.
одрест шить такий як и писали. Ну сизим пока до свиданія
шить письма открытки прошу не забывайте
сана.

112
Absender: Polina Scherschen

Gemeinschaftslager Prag 2

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

in Stuttgart-N. Rosensteinst.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Доброго дня, ви верора, а
може засорка, коли ви
написете від мене
ка дорогі мої і рідні (Ав)
татоку, мамочко і мої
братіки. Передаю вам ни-
зенький низенький по-
клон і бажаю якнайкращо-
го згасливого життя в
майбутніх днях. Я вам пи-
шу листів багато, але відпо-
віді одержую мало. Мої
рідні! Я за вами дуже і ду-
же скучаю.

Postkarte

mit Antwortkarte

Postmark
Stuttgart
5.11.16

Polina Scherschen.

Lutsk Oblast

B-Pisarenko.

S. Schewtschenko

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Живу я, як і живи добре. Мої рідні, а як ви живете?
Опишіть мені, чи в вас є, що по лавках чи є базари і що є на базарах. А ще, що я хоту вас спитати
напишіть мені, чи ви полугасте, якнебудь за мене
допомогу чи з сім'єю, чи з когось. Описуйте
вощай і як збираєте. В Німеччині дуже хороший
вощай на фермі. А так на хліба то я не багу, бо
я ж не в селі, а в городі. Я навіть тї землі не багу.
Мої рідні! За мною не журітьсє, мені то добре, але
як там ви ког ви мені і не пишете правду, як ви
та я сама добре знаю, що не добре.
Пока все. Оставайтесь живі і здорові, горя не знайте
і мене з далекого краю одидайте. Знайте, де сонеско
заходє, там і я. А я гину вранні, де сонеско сходє і зага-
даю, що ви там. Мій тато мав і мої рідні братики, а
я тут сама мов ^{чирота}.
Пока довідаю мої рідні. З привітом. Пома.

Absender:.....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Polina Scherschen.

Gemeinschaftslager Teagü

in. Stuttgart-N.

Rosensteinstz 20.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer